

OPŠTI USLOVI ZA OSIGURANJE FOTONAPONSKIH (SOLARNIH) ELEKTRANA

I. DEO: UVODNE ODREDBE

Član 1.

PRIMENA USLOVA

- (1) Ovi uslovi se primenjuju za osiguranje fotonaponskih ili solarnih elektrana koje:
 1. su postavljene na zgrade ili druge građevinske objekte, kada predstavlja pokrivač zgrade ili element zgrade, ili
 2. su izgrađene kao samostalan objekat (tj. postavljene na zemlji).
- (2) Osiguranje po ovim uslovima pokriva uništenje, oštećenje ili nestanak osigurane solarne elektrane ili njenih delova (materijalna šteta) od osnovnih i jedne ili više dopunskih opasnosti u obimu utvrđenom ovim uslovima.
- (3) Ako je posebno ugovoreno, osiguranje u obimu utvrđenom ovim uslovima pokriva i štetu od:
 1. odgovornosti u vezi sa vlasništvom i korišćenjem solarne elektrane i
 2. prekida rada usled materijalne štete.

Član 2.

ZNAČENJE POJEDINIH IZRAZA

Pojedini izrazi u ovim uslovima imaju sledeće značenje:

Ugovarač osiguranja - fizičko ili pravno lice koje zaključuje ugovor o osiguranju;

Osiguravač - "Sava neživotno osiguranje" a.d.o, sa kojim Ugovarač osiguranja zaključuje ugovor o osiguranju;

Osiguranik - lice čija je imovina i/ili imovinski interesi osiguran i kome pripadaju prava iz osiguranja;

Suma osiguranja - maksimalan iznos obaveze Osiguravača u slučaju nastupanja osiguranog slučaja;

Premija - novčani iznos koji Ugovarač osiguranja plaća Osiguravaču za ugovoreno osiguranje;

Polisa - pismeno koje Osiguravač izdaje Ugovaraču osiguranja kao dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju.

Član 3.

PREDMET OSIGURANJA

- (1) Predmet osiguranja, odnosno osigurana stvar, po ovim uslovima mogu biti samo solarne elektrane koje imaju saglasnost nadležnog operatora sistema za priključenje na distributivnu mrežu.
- (2) Solarna elektrana je energetski objekti za proizvodnju električne energije iz potencijala sunčevog zračenja.
- (3) Sastavni deo solarne elektrane su solarni paneli, invertori, montažni materijal potreban za pričvršćivanje solarne elektrane (uključujući i noseću konstrukciju u slučaju solarne elektrane koja se gradi kao samostalni objekat), zaštitni elementi, uzemljenja, brojilo proizvedene električne energije, upravljački i kontrolni uređaji i sve instalacije neophodne za povezivanje samih elemenata i priključenje na električnu mrežu.

- (4) Ako je to posebno ugovoreno, predmet osiguranja mogu biti i transformatori i transformatorske stanice.
- (5) Po ovim uslovima ne mogu biti predmet osiguranja:
 1. zemljište, brane, nasipi, pristaništa (marine), zgrade i drugi građevinski objekti, čak i ako su opremljeni solarnom elektranom,
 2. solarne elektrane koje još nisu montirane i spremne za upotrebu,
 3. solarne elektrane i njeni delovi u prevozu,
 4. solarne elektrane i njeni delovi koje su izložene na sajmovima.
 5. baterije, čak i kada je njihova vrednost sadržana u vrednosti osigurane stvari osiguranja pa i kada su spojene na osiguranu solarnu energiju.

Član 4.

DEFINICIJE OPASNOSTI (RIZIKA)

Požar

- (1) Požarom se smatra vatra nastala izvan određenog ognjišta ili vatra koja je ovo mesto napustila i sposobna je da se dalje širi sopstvenom snagom.
- (2) Ne smatra se da je nastupio požar, ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:
 1. usled izlaganja vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe (npr. peglanje, sušenje, prženje, pečenje i sl.);
 2. usled pada ili bacanja u ognjište (peć, štednjak i sl.);
 3. osmuđenjem, oprljenjem ili progorevanjem od cigarete, cigare, svetiljke, žeravice i sl.;
 4. usled zagrevanja, kuvanja, vrenja, dimljenja i sl.
 5. usled kratkog spoja na električnim instalacijama i uređajima, ako nisu nastupile okolnosti iz stava (1) ovog člana (osim u slučaju kad se i nakon prestanka delovanja električne energije vatra širi samostalno, sopstvenom snagom).

Udar groma

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima koju prouzrokuje grom dejstvom snage ili toplote, kao i štete od udara predmeta oborenih gromom.
- (2) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova kao posledica udara groma, kao i štete na zaštitnim osiguračima ma koje vrste, zaštitnim prekidačima, odvodnicima prenapona, gromobranima i sličnim uređajima nastale u vršenju njihove normalne funkcije.

Eksplozija

- (1) Eksplozija je iznenadno ispoljavanje sile zasnovane na težnji pare ili gasova za širenjem.
- (2) Eksplozija sudova pod pritiskom (kotlova, cevi i sl.) postoji samo kada su zidovi suda u tolikoj meri pocepani da nastaje trenutno izjednačavanje unutrašnjeg i spoljnog pritiska.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 1. koje su posledica smanjenja pritiska u posudi (implozija);
 2. od eksplozivnog izduvanja iz peći i sličnih uređaja;

3. od eksplozija biološkog karaktera;
4. od eksplozija koje nastanu usled dotrajalosti, istrošenosti, prekomerne naslage rđe, kamenca, taloga, mulja i sl. na sudovima pod pritiskom (kotlovi, cevi i sl.), ali su pokrivene štete na drugim stvarima u vezi s tako nastalom eksplozijom;
5. od eksplozije bombi, mina i sličnih naprava, bez obzira kako je došlo do njihovog aktiviranja;
6. od miniranja koje izvrši osiguranik ili neko treće lice, pa i onda ako je takvo miniranje dozvoljeno;
7. nastale usled probijanja zvučnog zida.

Oluja

- (1) Olujom se smatra vetar čija je brzina najmanje 17,2 metara u sekundi, odnosno 62 kilometra na čas (jačine od 8 stepeni po Boforovoj skali i više). Smatraće se da je duvao vetar ove brzine u kraju gde se nalazi osigurana stvar, ako je vetar lomio grane i stabla ili oštetio dobro održavane građevinske objekte. U slučaju sumnje, osiguranik mora dokazati brzinu vetra izveštajem hidrometeorološkog zavoda.
- (2) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem samo u slučaju:
 1. neposrednog dejstva oluje;
 2. udara oborenih ili olujom nošenih predmeta.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 1. usled prodiranja kiše, grada, snega ili drugih nanosa kroz otvoren prozor ili druge otvore koji postoje na zgradi, osim u slučajevima kada su ti otvori nastali od oluje;
 2. usled neposrednog delovanja težine snega;
 3. usled oštećenja na zgradi koja nije izgrađena na način uobičajen u tom mestu ili u zgradi koja je nedovoljno održavana ili je dotrajala.

Grad

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete, oštećenja ili uništenja osiguranih stvari koje prouzrokuje grad svojim udarom. Obuhvaćene su i štete od prodiranja grada i kiše kroz otvore nastale od padanja grada.
- (2) Smatra da je nastupio osigurani slučaj, ako je osiguranu stvar, odnosno solarni panel uništen ili oštećen usled udar ledenih kuglica prečnika 25 mm i više na najmanje 11 različitih mesta. Smatraće se da je osigurana stvar uništena ili oštećena od grada, ako je u blizini solarne elektrane grad prouzrokovalo štetu na dobro održavanim objektima i drugim stvarima koje su podjednako otporne na udar grada kao i delovi solarne elektrane.
- (3) Osiguranje ne pokriva štete na nedovoljno održavanim i dotrajalim solarnim elektranama.

Udar sopstvenog motornog vozila

- (1) Osiguranjem su obuhvaćena štete koje nastanu usled udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine u osiguranu stvar.

Udar nepoznatog motornog vozila

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete koje nastanu usled udara nepoznatog motornog vozila i nepoznate pokretne radne mašine u osiguranu stvar.

Pad i udar letilice

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete koje nastanu kada letelice bilo koje vrste (motorna ili jedrilica, helikopter, raketa, dron, balon i sl.) padne na osiguranu stvar ili udari u nju.
- (2) Smatra da je nastupio osigurani slučaj, ako je osiguranu stvar uništila ili oštetila letelica, njeni delovi ili predmeti iz letelice.

Manifestacija i demonstracija

- (1) Manifestacija ili demonstracija je organizovano i javno izražavanje raspoloženja grupe ljudi. Pokrivaju se samo one štete nastale manifestacijom ili demonstracijama koje su prijavljene nadležnim državnim organima.

- (2) Smatra se da je nastupio osigurani slučaj ako je osigurana stvar uništena ili oštećena na ma koji način delovanjem manifestanata i demonstiranata (rušenje, demoliranje, razbijanje, paljenje i drugo).

Vandalizam

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete, oštećenja ili uništenja osiguranih stvari, usled zlonamernog delovanja (vandalizma) od strane nepoznatog počinioca.
- (2) Osiguranje od vandalizma nisu obuhvaćena:
 1. oštećenja prouzrokovane od strane korisnika stvari iz bilo kog razloga,
 2. oštećenja usled svih vrsta paljevina, ogrebotina i abrazija na osiguranoj stvari,
 3. štete na stvarima koje su odnesene prilikom provalne ili razbojničke krađe, odnosno pokušaju tih radnji.
 4. štete na solarnoj elektrani koja je postavljena na zemlji, ako nije bila zaštićena ogradom visine najmanje 2 metra, osim kada se solarna elektrana nalazi u neposrednoj blizini stalno naseljenog objekta (do 15 m).
- (3) Suma osiguranja – limit po štetnom događaju od je gornja granica obaveze osiguravača naznačena je na polisi, a iznosi 20% od ugovorene sume osiguranja za osiguranje od osnovnih opasnosti od požara, ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (4) Ukupna obaveza osiguravača za sve osigurane slučajeve nastale u toku jedne godine trajanja osiguranja je agregatna suma osiguranja – agregatni limit i jednak je iznosu sume osiguranja – limit po štetnom događaju, ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (5) U slučaju isplate agregatne sume osiguranja, osiguranje prestaje da važi i samo ako je to posebno ugovoreno može da se nastavi uz doplatu premije za preostali period trajanja osiguranja.
- (6) Učešće osiguranika u svakoj šteti (franšiza) iznosi 100 evra (u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan nastanka štete).

Težina snega

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima zbog:
 1. neposrednog delovanja težine snega;
 2. udara predmeta koji su pali na osiguranu stvar zbog težine snega.
- (2) Osiguravač je u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja samo ukoliko težina snega po m² prelazi 100 kg, a šteta je nastala u periodu kraćem od 24 sata od prestanka padanja snega.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete zbog klizanja snijega niz krov i padanje ledenica,
 2. štete zbog nedovoljnog održavanja objekta na kojem je postavljen predmet osiguranja,
 3. troškovi za uklanjanje snijega.
- (4) U slučaju da se u trenutku nastanka štetnog događaja utvrdi da u statičkim proračunima za solarnu elektranu koja je predmet osiguranja nisu uzeta u obzir ispitivanja sa težinom snega, osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja.

Poplava, bujica i visoka voda

- (1) Poplavom se smatra stihijsko i neočekivano plavljenje terena vodom stalnih voda (reke, jezera, mora i sl.) koje nastane usled:
 1. izlivanja voda iz korita;
 2. provale odbrambenog nasipa ili brane;
 3. izlivanje vode usled izvanredno visoke plime i talasa na moru i jezerima neobične jačine;
 4. nadolaženja vode iz veštačkih jezera.
- (2) Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena zbog naglog obrazovanja velike količine vodene mase koja je nastala kao posledica provale oblaka.

- (3) Bujicom se smatra stihijsko neočekivano plavljenje terena vodenom masom koja se obrazuje na kosim terenima zbog jakih atmosferskih padavina i sliva na ulice i puteve.
- (4) Osiguranjem su obuhvaćene i štete od visokih voda na solarnim panelima postavljenim na hidrograđevinskim objektima. Visokim vodama se smatra:
 1. izuzetna pojava neuobičajenog porasta vodostaja,
 2. podzemna voda kao posledica visoke vode.
- (5) Obaveza osiguravača za štete od visoke vode i podzemne vode kao njene posledice počinje s porastom visoke vode iznad unapred utvrđenih mesečnih kota vodostaja ili protoka merenih prema najbliže postavljenom pokazivaču vodostaja. Za svaki pojedini mesec normalan je onaj najviši mesečni vodostaj za poslednjih 20 godina koji pokazuje pokazivač vodostaja najbliži osiguranoj stvari uz isključenje izuzetno visokih vodostaja.
- (6) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete sa unutrašnje strane na cevovodima, kanalima i tunelima i prouzrokovane mehaničkim delovanjem vode,
 2. štete od gljivica usled vlage,
 3. štete od sleganja tla kao posledice poplave i bujica,
 4. štete od podzemnih voda u iskopima, niskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika,
 5. štete od plavljenja vode izlivenne iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo usled poplave i bujice,
 6. štete na osiguranim stvarima smeštenim u živim i suvim koritima potoka i reka, kao i na prostoru između potoka, odnosno reka i nasipa (inundaciono područje), osim ako se posebno ugovori,

Izlivanje vode iz instalacija

- (1) Izlivanje vodom iz instalacija smatra se:
 1. neočekivano izlivanje vode iz vodovodnih, odvodnih (kanalizacionih) i toplovodnih instalacija instaliranih u građevinskim objektima, kao i iz uređaja za grejanje toplom vodom, parno grejanje i iz drugih uređaja i aparata koji su priključeni na vodovodne i odvodne instalacije u građevinskom objektu zbog oštećenja ili začepljenja (loma, prskanja ili otkazivanja uređaja) tih instalacija, uređaja i aparata.
 2. pod instalacijama građevinskih objekata smatraju se instalacije do njihovog priključenja na spoljnu mrežu (npr. šaht, hidrofor, podstanica za toplu vodu i sl).
 3. neočekivano izbijanje pare iz instalacija i uređaja za toplu vodu i grejanje.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima od izlivanja vode iz instalacija i ako je do ostvarenja osigurane opasnosti došlo iz ostalih prostorija građevinskog objekta u kojoj se nalaze osigurane stvari.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 1. štete od izlivanja vode iz otvorenih slavina, kao i iz odvodnih (kanalizacionih) instalacija ako je šteta nastala usled zagušenja instalacija, u prostorijama osiguranika ili pod njegovom kontrolom,
 2. štete usled dotrajalosti, istrošenosti i korozije,
 3. štete od gljivica usled vlage,
 4. štete zbog nedovoljnog održavanja vodovodne i odvodne mreže, toplovodnih i parnih grejnih uređaja i drugih uređaja ili nedostatak zaštite od smrzavanja u instalacijama i uređajima, zagušenja instalacija i sl,
 5. štete od izlivanja vode iz oluka i olučnih cevi, u prostorijama osiguranika ili pod njegovom kontrolom
 6. štete na samim na instalacijama, uređajima i aparatima usled loma ili pucanja,
 7. štete usled sleganja tla kao posledice izliva vode iz instalacija,

Atmosferske vode

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima osiguranim od neočekivanog i iznenadnog prodiranja vode u unutrašnjost građevinskog objekta preko oluka i olučnih cevi kao posledice:
 1. padanja velikih količina atmosferskih voda;
 2. topljenja leda i snega.
- (2) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete zbog dotrajale i slabe hidroizolacije;
 2. štete zbog vlažnosti temelja, delovanja visokih voda ili bilo kojih dugotrajnih delovanja;
 3. štete zbog nedovoljnog održavanja objekta i sistema za odvod atmosferskih voda;
 4. štete zbog poplava, bujica, klizanja zemlje;
 5. štete zbog dotrajalosti, istrošenosti i korozije;
 6. štete od gljivica zbog vlage;
 7. štete zbog sleganja tla (ulegnuća) kao posledice izlivanja vode iz oluka i olučnih cevi za odvod atmosferske vode;
 8. štete na samim olucima i olučnim cevima za odvod atmosferske vode;
 9. štete kao posledica nezavršenih građevinskih, instalacionih ili zanatskih radova na stambenom objektu.
- (3) Osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu iz osiguranja za štete od atmosferskih voda, ako osiguranik nije preduzeo sve mere da spreči ponovno izlivanje atmosferskih voda.

Klizanje tla i odronjavanje

- (1) Klizanjem tla smatra se iznenadno kretanje mase zemljine površine ili stena na kosim terenima, sa jasnim manifestacijama srozavanja i lomova na površini tla, koje sa pojavom jakih deformacija i pukotina na građevinskim objektima nastaje kao posledica sloma materijala na smicanje uzduž granične ploče pokrenutog materijala u kratkom vremenskom roku, sa relativno velikom brzinom kretanja.
 - (2) Osiguranjem od opasnosti klizanja tla obuhvaćene su štete nastale oštećenjem ili uništenjem osiguranih stvari usled kretanja tla, pritiska ili udara zemljanog materijala.
 - (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete ako je zemljište na kome se nalazi osigurana stvar već počelo da klizi u geološkom smislu kada je osiguranje zaključeno;
 2. štete prouzrokovane delatnošću osiguranika ili bilo kog drugog lica lica (npr. usecanje tla i sl.);
 3. štete od sleganja tla (ulegnuća);
 4. štete od polaganog klizanja tla, koje se manifestuje manjim pukotinama na građevinskim objektima;
 5. štete od živog peska, gorskog udara i zarušavanja u uskopima, niskopima i podzemnim prostorijama u jamama rudnika.
 - (4) Odronjavanjem se smatra pojava iznenadnog odvajanja i sručavanja velikih stenovitih blokova iz viših planinskih reona.
 - (5) Štete od odronjavanja obuhvaćene su osiguranjem samo u slučaju udara stenovitih blokova ili drugih stvari oborenih stenovitim blokovima.
 - (6) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi saniranja tla.
- #### **Zemljotres**
- (1) Zemljotres je prirodno podrhtavanje tla prouzrokovano geofizičkim procesima u unutrašnjosti zemlje.
 - (2) Smatra se da je nastupio osigurani slučaj, ako je osigurana stvar uništena ili oštećena dejstvom zemljotresa intenziteta šest i više stepeni Merkalijeve skale (MCS). Zemljotres mora biti seizmografski registrovan.
 - (3) Smatraće se da je došlo do zemljotresa ako je:

1. prirodno podrhtavanje tla u blizini mesta osiguranja, odnosno blizini solarne elektrane, prouzrokovalo štetu na građevinskim objektima, koji su pre potresa bili u dobrom stanju ili na drugim stvarima koje su podjednako otporne na zemljotres kao i građevinski objekti;
2. saglasno dobrom stanju solarne elektrane pre potresa, šteta nastala isključivo usled zemljotresa.
- (4) Osiguranje pokriva uništenje ili oštećenje osiguranih stvari, koje je nastalo neposredno od zemljotresa ili delovanjem drugih rizika koji su u uzročnopsledičnoj vezi sa njim (npr. požar, eksplozija, klizanje tla i odronjavanje i dr.), .
- (5) Ako je šteta koju je prouzrokovao zemljotres predmet odvojenih odštetnih zahteva, šteta koju prouzrokuje zemljotres u periodu od 72 uzastopna sata obračunava se kao jedan osigurani slučaj, pri čemu osiguranik sam određuje kada taj period počinje i to na način da se ne preklapa sa drugim takvim periodom.
- (6) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete kao posledica promena estetskog izgleda osigurane stvari,
 2. troškovi ispitivanja i puštanja u rad solarne elektrane kod koje nije nastalo oštećenje vitalnih delova,
 3. troškovi ispitivanje i puštanje u rad instalacija svih vrsta,

Provalna krađa i razbojništvo

- (1) Osiguranjem se pruža osiguravajuća zaštita od izvršenja ili pokušaja izvršenja:
 1. provalne krađe;
 2. razbojničke krađe;
 3. razbojništva.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete od odnošenja solarne elektrane ili njenih delova.
- (3) Osiguranje su pokrivena i štete usled uništenja ili oštećenja osigurane solarne elektrane ili njenih delova, koja je nastala prilikom provalne krađe, razbojničke krađe ili razbojništva ili pokušaja ovih radnji.
- (4) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 1. ako je provalna krađa, odnosno pokušaj provalne krađe izvršen, a da je u njemu kao izvršilac ili saučesnik učestvovao osiguranik ili neko ko je pripadnik osiguranika. Za pripadnike osiguranika, računaju se lica, koja žive sa osiguranikom, kao i zaposleni kod osiguranika, koji svoj posao obavljaju na mestu, na kome se nalaze osigurane stvari;
 2. ako je solarna elektrana izgrađena kao samostalan objekat postavljen na zemlji, koja nije bila zaštićena ogradom visine najmanje 2 metra nestala, osim kada se solarna elektrana nalazi u neposrednoj blizini stalno naseljenog objekta (do 15 m).
- (5) Provalnom krađom smatra se ako izvršilac:
 1. provali u prostorije u kojima se nalaze osigurane stvari (mesto osiguranja) razbijanjem ili obijanjem vrata i prozora ili provaljivanjem tavanice, zidova ili podova;
 2. otvori mesto osiguranja ili smestište falsifikovanim ključem ili nekim drugim sredstvom koje nije namenjeno za redovno otvaranje, ako se o tome može pružiti dokaz u krivično-pravnom smislu;
 3. uđe u prostoriju, sakrije se u njoj i izvrši krađu dok je prostor zaključan;
 4. provali u zaključanu prostoriju savladavajući prepreke koje onemogućavaju ulazak bez napora;
 5. otuđi solarni panel ili druge delove solarne elektrane postavljene na visini od 2 metra ili više;
 6. provali zaključano smestište na mestu osiguranja, ako je do smestišta došao na jedan od načina koji je odredbama ovog člana okvalifikovan kao provalna krađa, razbojništvom ili razbojničkom krađom ;
- (6) Solarni elektrane, solarni paneli i dugi delovi, koje se postavljaju na manje od 2 metra visine ili koja je izgrađena kao samostalan objekat, osigurani su samo ako je to posebno ugovoreno, navedeno na polisi i plaćena dodatna premija.
- (7) Razbojničkom krađom smatra se protivpravno oduzimanje osigurane stvari kada počinitelj, koji je zatečen u delu krađe, upotrebi silu ili pretnju da će neposredno napasti na život ili telo osiguranika ili trećeg lica u cilju da zadrži osiguranu stvar. Smatra se da postoji upotreba sile i onda kada su upotrebljena sredstva za onemogućavanje pružanja otpora.
- (8) Razbojništvom se smatra protivpravno oduzimanje osigurane stvari upotrebom sile (ugrožavanjem života i zdravlja) ili pretnje da će se neposredno napasti na život ili telo osiguranika ili trećih lica. Smatra se da postoji upotreba sile i onda kada su upotrebljena sredstva za onemogućavanje pružanja otpora.

Mašina od loma

- (1) Osiguranje mašina od loma pokriva, u obimu utvrđenom ovim uslovima osiguranja, oštećenje ili uništenje osigurane stvari usled nastupanja događaja koji nastaju nepredviđeno i iznenada u vezi sa korišćenjem osigurane stvari osim:
 1. požara, udara groma, eksplozije, oluje, grada, udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine, udara nepoznatog motornog vozila, pada i udara letilice, manifestacije ili demonstracije, vandalizma, težine snega, poplave, bujice i visoke vode, izlivanje vode iz instalacija, atmosfere vode, klizanja tla i odronjavanja, sleganja tla, snežne lavine, izlivanja užarene tečne rastopljene mase, izlivanja tečnosti (lekaže), zle namere zaposlenog ili nekog drugog lica,
 2. zemljotresa i drugih rizika koji su u uzročnopsledičnoj vezi sa njim
 3. provalne krađe i razbojništva,
 4. obične krađe,
 5. oštećenja ili uništenje ako nije ugrađena prenaponska zaštita i sprovedena gromobranska zaštita,
 6. oštećenja ili uništenje invertora nastala usled prenošenja prenapona preko električnih vodova distributivne mreže,
 7. preopterećenja ili prenapona solarne elektrane i njenih delova i instalacija iznad granice njihovih projektnih parametara, kao posledica nesnog postupanja osiguranika;
 8. povreda tehničkih i drugih propisa i uputstava o tehničkoj eksploataciji osigurane stvari, kao i uputstava o zaštitnim merama;
 9. na podacima ili softveru koja nije posledica oštećenja hardvera, a posebno usled izmene podataka, softvera ili računarskih programa prouzrokovanih brisanjem, krivotvorenjem ili izvršavanjem prvobitne strukture, kao ni štete, uništenje ili oštećenje koje proisteknu iz smanjenja funkcionalnosti, raspoloživosti, nemogućnosti upotrebe ili dostupnost podataka, softvera ili računarskih programa;
 10. u montaži, prilikom pokretanja i probnog rada iz bilo kog razloga;
 11. puštanje u rad pre konačne popravke;
 12. nedovoljnog investicionog održavanja.
- (2) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete usled ugradnje neodgovarajućeg materijala, posebno instalacija za povezivanje i priključenje na električnu mrežu (utvrđuje se iz projekatne dokumentacije),
 2. štete usled korišćenja neproverenih, odnosno eksperimentalnih materijala, konstrukcija i planova (prototip),

3. troškovi održavanja,
 4. troškovi demontaže i remontaže prilikom redovnog pregleda ili održavanja osigurane stvari, pa i kada se tom prilikom utvrdi oštećenje od osigurane opasnosti. U ovom slučaju osiguranje pokriva samo troškove popravke ili zamene oštećenih delova koji nisu bili predviđeni za periodičnu popravku, odnosno zamenu,
 5. troškovi nastali prilikom popravke oštećene stvari zbog učinjenih izmena, poboljšanja ili usavršavanja.
- (3) Osiguranjem su obuhvaćena i postolja, ležišta, temelji i punjenja, ukoliko je njihova vrednost sadržana u vrednost solarne elektrane.
- (4) Osiguranjem nisu obuhvaćene, pa čak ni u slučaju kada je njihova vrednost sadržana u vrednosti osigurane stvari osiguranja, sledeće stvari:
1. delovi solarne elektrane koji služe za obradu materijala sl.;
 2. delovi solarne elektrane koji su izloženi neposrednom termičkom uticaju, elektrotopni grejači, i sl.;
 3. delovi solarne elektrane koji su izloženi ubrzanom trošenju i periodičnoj zameni, kao na primer sredstva za zaptivanje i izolaciju, akumulatorske baterije, sijalice i sl.;
 4. sigurnosni elementi jednokratnog dejstva, osim katodnih odvodnika;
 5. eksploatacioni (pogonski) materijal, kao na primer: gorivo, mazivo, sredstva za hlađenje, sredstva za čišćenje i sl. ;
 6. katalizatori.

Odgovornost poslodavca

- (1) Osiguranje pokriva odštetne zahteve zbog telesnih povreda, bolesti ili smrti zaposlenih lica ili zbog oštećenja ili uništenja njihovih stvari koji su posledica obavljanja posla kod poslodavca.
- (2) Pod zaposlenim licima smatraju se lica koja su u radnom odnosu kod osiguranika na osnovu ugovora o radu ili ugovoru o dopunskom radu ili ugovora o učenju (zaposleni, pripravnici, praktikanti, volonteri);
- (3) Osiguranje ne pokrivena odštetne zahteve za:
 1. povrede lica koja obavljaju poslove kod osiguranika bez odgovarajuće radne dozvole;
 2. profesionalno oboljenje zaposlenih;
 3. štetu koja nastane ako zaposleno lice po nalogu osiguranika ili drugih ovlašćenih lica izvršava radnje koje su u suprotnosti sa odredbama o bezbednosti i zdravlja na radu odnosno sa odredbama unutrašnjih akata poslodavca.

Odgovornost za ekološke štete zbog zagađenja okoline

- (1) Osiguranje pokriva odštetne zahteve trećih lica zbog iznenadnog i neočekivanog štetnog događaja koje izazove zagađenje vazduha, zemlje i vode (ekološka nesreća) a kao posledica tog događaja dolazi do povrede lica ili oštećenja stvari.
- (2) Ukoliko ista ekološka nesreća prouzrokuje više odštetnih zahteva, smatra se da je nastao jedan osiguranik slučaj, bez obzira na broj odštetnih zahteva. Kao vreme nastanka osiguranog slučaja smatra se podnošenje prvog odštetnog zahteva. Smatra se da je nastao jedan osiguranik slučaj i ako je više odštetnih zahteva posledica više ekoloških nesreća, koje se mogu pripisati istim okolnostima i koje se mogu povezati sa pravnog, privrednog ili vremenskog aspekta. U tim slučajevima se kao vreme nastanka ekološke nesreće uzima u obzir vreme nastanka prve ekološke nesreće.
- (3) Za ostvarivanje pisanog odštetnog zahteva dovoljno je i pismeno obaveštenje trećeg lica o tome, da mu je zbog ekološke nesreće koje je pričinio osiguranik nastala šteta.
- (4) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:

1. zbog postepenog i duže vremena trajućeg štetnog događaja (stalno kapanje, isparavanje i sl.);
2. zbog šteta koje su nastale radom uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i drugih sličnih uređaja, kao i zbog delatnosti deponija otpadaka bilo koje vrste;
3. zbog šteta koje su nastale prilikom skladištenja opasnih otpadaka;
4. zbog vlasništva, posedovanja ili upravljanja komunalnim objektima i opremom, pre svega deponijama smeća, đubriva i deponijama komposta.
5. ukoliko osiguranik nije poštovao uputstva i propise proizvođača ili samu tehnologiju, odnosno nije napravio propisani pregled, servis ili neophodnu popravku uređaja koji je izazvao zagađenje;
6. za štetu koja se desila zbog uticaja na prirodu a koji su bili neizbežni kod normalnih uslova rada, ili hitni za delatnost osiguranika, a na koje je osiguranik bio upozoren i koje je prihvatio;
7. zbog ekološke štete koja nije posledica zagađenja okoline (npr. zbog pogoršanja biološke raznolikosti).

Odgovornost za čisto finansijske (imovinske) štete

- (1) "Čisto finansijske štete" su štete koje nisu nastale ni povredom tela ili zdravlja nekog lica, ni oštećenjem odnosno uništenjem stvari.
- (2) Smatra se da je osiguranik slučaj nastao onda kada je učinjena radnja odnosno propust pri obavljanju delatnosti označene u polisi, pri posedovanju neke stvari i dr. (izvor opasnosti) kojima je prouzrokovana čisto finansijska šteta nekom licu.
- (3) Osiguranjem je obuhvaćena odgovornost za štete čiji je uzrok (radnja ili propust) nastao za vreme trajanja osiguranja ukoliko štete nisu nastale po isteku dve godine od prestanka osiguranja.
- (4) Ako je šteta nastala zbog propusta smatra se, u slučaju sumnje, da je propuštanje nastalo onog dana kada se propuštena radnja najkasnije morala preduzeti da bi se izbeglo nastajanje štete.
- (5) Osiguranje se odnosi na radnje, odnosno propuste nastale u Srbiji, čije su posledice takođe nastale u Srbiji.
- (6) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:
 1. zbog prekoračenja predračuna i kredita po ugovorima o kupovini i prodaji, a naročito zbog neodržavanja ugovorenih rokova isporuke i garantovanih obaveza;
 2. zbog neispunjenosti ili prekoračenja obaveza po ugovorima o otkupu električne energije, pružanju usluge za priključenje na distributivni sistem i eksploataciji solarne elektrane;
 3. zbog posredovanja u novčanim i drugim privrednim poslovima;
 4. nastale usled manjka u blagajni, pogrešaka pri isplati i roneveri od strane radnika osiguranika;
 5. zbog nepravilnog taksiranja i ostalih neodstataka u pogledu taksiranja;
 6. prouzrokovane time što je osiguranik prevideo pogrešku u računu, predračunu ili merama u crtežima;
 7. zbog nestanka stvari.

II. DEO: OSIGURANJE IMOVINE (MATERIJALNE ŠTETE)

Član 5.

OSIGURANE OPASNOSTI (RIZICI)

- (1) Osiguranjem po ovim uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od odnošenja, uništenja ili oštećenja osiguranih stvari od sledećih osnovnih opasnosti osiguranja od požara:
 1. požar,

2. udar groma,
 3. eksplozija,
 4. oluja,
 5. grad,
 6. udar spostvenog motornog vozila,
 7. udar nepoznatog motornog vozila,
 8. pad i udar letilice,
 9. manifestacija i demonstracija,
 10. vandalizam.
- (2) Ako se posebno ugovori i plati dodatna premija, osiguravajuća zaštita se proširuje na jednu ili više opasnosti i to:
1. dopunskih opasnosti osiguranja od požara:
 - težina snega,
 - poplava, bujica i visoka voda,
 - izlivanje vode iz instalacija,
 - atmosferske vode,
 - klizanje tla i odronjavanje,
 2. zemljotres,
 3. provalna krađa i razbojništvo,
 4. mašine od loma.

Član 6.

ISKLUČENJA

- (1) Osiguranje ni u kom slučaju ne pokriva:
1. štete koje su nastale u neposrednoj ili posrednoj vezi sa terorističkim aktom;
Teroristički akt je svaka osmišljena upotreba sile ili nasilja, ili prijetnja, koja ugrožava ljudski život, pokretnu ili nepokretnu imovinu ili infrastrukturu, koja uključuje i nameru da se izazove strah i panika, da se prisili ili zastraši vlast ili društvo, potstaknuto političkim, verskim ili ideološkim ciljevima. Iz pokrivača su isključene i štete i troškovi nastali zbog sprečavanja odnosno suzbijanja terorističkih akata.
 2. štete usled rata, invazije, delovanje stranih neprijatelja, sukoba ili operacija sličnih ratu (bilo da je rat objavljen ili ne), građanski rat, pobune, građanski nemiri koji imaju razmere da prerastu u narodni ustanak, vojni udar, štrajk, otpor, revoluciju vojne ili uzurpirane vlasti;
 3. konfiskaciju, zaplenu, nacionalizaciju;
 4. štete usled nuklearne reakcije, nuklearne radijaciji ili radioaktivnu kontaminaciju;
 5. prevaru, utaju, obmanu ili drugo lažno pretvaranje;
 6. nestanak, manjak koji nije posledica provalne krađe u prostorijama gde se nalaze osigurane stvari, kao i manjak ustanovljen prilikom popisa;
 7. štete usled namernog postupka ili krajnje nepažnje osiguranika osiguranika ili njegovih predstavnika;
 8. štete usled neodgovarajućeg ili nedovoljnog održavanja solarne elektrane;
 9. smanjenja stepena iskorišćenja solarnih panela i elektronske opreme;
 10. štete zbog nedostataka ili grešaka koja su u trenutku zaključenja osiguranja bile poznate osiguraniku ili mu nisu mogle ostati nepoznate, bez obzira da li su ti nedostaci ili greške prijavljeni osiguravaču ili ne;
 11. štete za koje je proizvođač, dobavljač, izvođač ili serviser odgovoran prema zakonskim propisima ili ugovoru, u meri i u granicama svoje odgovornosti;
 12. štete usled neposrednih trajnih hemijskih, termičkih, mehaničkih, atmosferskih i drugih uticaja, i uticaja uslova smeštaja i rada, kao na primer: oksidacije, starenja, korozije, zračenja, zamora materijala, prekomernih vibracija, truleži,

- senki, mrlja, izmeta, plesni i gljivica, insekata, larvi, štetočina, raznih vrste strvina i mikroba i sl.;
13. štete usled svih vidova trošenja, habanja, abrazije, erozije, kavitacije, propadanje zbog nekorišćenja i sl.;
 14. štete usled prekomerne naslage rđe, kotlovnog kamenca, taloga, mulja i sl.;
 15. štete usled potpune ili delimične obustave rada;
 16. posredne štete nastale u vezi sa osiguranim slučajem: gubitaka zarade, dangube, kazne, umanjene mogućnosti upotrebe oštećene stvari i ekološke štete i sl.;
 17. plaćanja preko i iznad utvrđene naknade iz osiguranja.

Član 7.

SUMA OSIGURANJA

- (1) Suma osiguranja predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača za pojedinačni osigurani slučaj, ukoliko polisom nije drugačije ugovoreno.

Član 8.

VREDNOST OSIGURANE STVARI

- (1) Vrednost osigurane stvari se utvrđuje prema cenama u mestu osiguranja.
- (2) Vrednost osigurane stvari, ako se drugačije ne ugovori, je novonabavna vrednost, cena nove solarne elektrane uvećana za moguće zavisne troškove prevoza i montaže.
- (3) Na novonabavnu vrednost se može osigurati samo dobro održavana solarna elektrana čija je stvarna vrednost najmanje 60% od novonabavne vrednosti i koja nije starija od 10 godina.
- (4) Stvarna vrednost solarne elektrane je nabavna cena nove solarne elektrane uvećana za moguće zavisne troškove (prevoz, montaža) i umanjena za iznos gubitaka vrednosti zbog istrošenosti, starosti i ekonomske i tehničke zastarelosti (amortizacije).

Član 9.

OSIGURANI SLUČAJ

- (1) Osigurani slučaj je budući, neizvestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja / osiguranika događaj na koji se zaključuje osiguranje.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj u trenutku kada je usled opasnosti (rizika), koji je predviđen u polisu, nastala šteta na solarnoj elektrani.

Član 10.

OBRAČUN ŠTETE

- (1) Ukoliko nije drugačije ugovoreno, šteta koju pokriva osiguranje obračunava se u slučaju:
 1. uništenja ili nestanka osigurane (totalna šteta) solarne elektrane i njenih delova:
 - za solarne elektrane, čija stvarna vrednost prelazi 60% novonabavne vrednosti i koja nije starija od 10 godina, u visini novonabavne vrednosti osigurane stvari na dan nastanka osiguranog slučaja umanjene za utvrđenu vrednost ostataka.
 - za solarne elektrane, čija stvarna vrednost ne prelazi 60% novonabavne vrednosti i koja je starija više od 10 godina, u visini stvarne vrednosti osigurane stvari na dan nastanka osiguranog slučaja umanjene za utvrđenu vrednost ostataka.
 2. oštećenja solarne elektrane ili njenih delova (delimična šteta) - prema cenama materijala i rada na dan nastanka osiguranog slučaja potrebnih za popravku oštećene stvari umanjene za vrednost ostataka oštećenih delova.

Troškovi popravke uključuju i zavisne troškove, kao što su troškovi demontaže, remontaže, prevoza, ispitivanja i puštanja u rad i dr. Troškovi nastali usled bilo kakvih izmena, dopuna, poboljšanja ili usavršavanja padaju na teret osiguranika.

- (2) U slučaju delimične štete, odnosno oštećenja koje može da se popravi, ako su troškovi popravke jednaki ili premašuju vrednost osigurane stvari neposredno pre nastanka osiguranog slučaja, šteta se obračunava kao što je navedeno za totalnu štetu.
- (3) Ako osiguranik oštećenu stvar popravlja u vlastitoj režiji obaveza osiguravača je da nadoknadi troškove materijala i režijske troškove nastale u svrhu popravke osigurane stvari. Ako osiguranik sam popravi oštećenu stvar i ako su troškovi popravke veći od troškova koje bi obračunalo drugo lice osposobljeno za popravku ili serviser, pri obračunu štete osiguravač priznaje troškove popravke servisera uključujući i nužne troškove prevoza.
- (4) Ostaci uništenih ili oštećenih stvari ostaju osiguraniku i obračunavaju se po tržišnoj ceni u mestu osiguranja na dan obračuna štete, prema stanju osiguranih stvari odmah nakon nastanka osiguranog slučaja.
- (5) U slučaju štete od provalne krađe, razbojničke krađe i razbojništva, ako osiguranik na bilo koji način sazna gde se nalaze ukradene stvari, dužan je da bez odlaganja preko nadležnih organa preduzme sve potrebne mere u pogledu identifikacije tih stvari, da mu se iste što pre vrate i da u najkraćem mogućem roku o svemu tome obavesti osiguravača.
- (6) Ukoliko su ukradene stvari pronađene, osiguranik je dužan da preuzme pronađene stvari, nezavisno od toga da li mu je osiguravač isplatio obračunati iznos naknade ili ne, osim ukoliko nije drugačije ugovoreno. Ukoliko je osiguravač isplatio osiguraniku za ukradene stvari obračunati iznos naknade, a nakon toga te stvari budu pronađene, osiguranik je dužan da vrati primljenu naknadu. Ako su vraćene stvari oštećene, osiguranik ima pravo na na troškove popravke, pa se prethodno navedena naknada koju je osiguranik dužan da vrati umanjeње za troškove popravke oštećenih stvari.

Član 11.

NAKNADA IZ OSIGURANJA

- (1) Ako je ugovorena suma osiguranja jednaka ili premašuje vrednosti osigurane stvari na dan nastanka osiguranog slučaja, osiguravač isplaćuje obračunatu štetu u punom iznosu, ali ne više od sume osiguranja.
- (2) Ako je ugovorena suma osiguranja manja od vrednosti osigurane stvari na dan nastanka osiguranog slučaja (podosiguranje), osiguravač isplaćuje obračunatu štetu u srazmeri u kojoj stoji ugovorena suma osiguranja prema vrednosti osigurane stvari, ali najviše do visine ugovorene sume osiguranja.
- (3) U slučaju kada je osiguranje zaključeno sa sumom osiguranja na "prvi rizik", osiguravač isplaćuje obračunatu štetu u punom iznosu, a najviše do ugovorene sume osiguranja. Odredbe o podosiguranju iz prethodnog stava se ne primenjuju.
- (4) U slučaju kada je ugovoreno osiguranje na određenu sumu osiguranja (limit po štetnom događaju), a premija je obračunata na osnovu od strane osiguranika prijavljenih vrednosti osiguranih stvari, osiguravač kod nastanka osiguranog slučaja isplaćuje obračunatu štetu:
 1. u punom iznosu, ali ne više do ugovorene sume (limit po štetnom događaju), ako je na dan nastanka osiguranog slučaja prijavljena vrednost osigurane stvari jednaka ili premašuje stvarnu vrednosti osigurane stvari;
 2. u srazmeri u kojoj stoji prijavljena vrednosti osigurane stvari prema stvarnoj vrednosti osigurane stvari, ali najviše do

ugovorene sume (limit po štetnom događaju), ako je na dan nastanka osiguranog slučaja prijavljena vrednosti osigurane stvari niža od njene stvarne vrednosti (podosiguranje).

- (5) Ukoliko drugačije nije ugovoreno, osiguranik u svakoj šteti učestvuje sa odbitnom franšizom:
 1. kod štete od rizika zemljotresa: 2% od sume osiguranja;
 2. kod štete od rizika mašina od loma: 10% od obračunate štete, ali ne manje od 100 evra i ne više od 3.500 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan nastanka štete;
 3. kod uništenje osigurane stvari, koje nije posledica provalne krađe i razbojništva: 10% od obračunate štete, ali ne manje od 100 evra i ne više od 3.500 evra u dinarskoj protivvrednosti zvaničnog srednjeg kursa NBS na dan nastanka štete;
- (6) Nužne troškove prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posledice (troškovi za spriječavanje ili smanjenje štete), koji su učinjeni po nalogu osiguravača, osiguravač nadoknađuje u celosti, bez obzira na ugovorenu sumu osiguranja.
- (7) Kada se dogodi osigurani slučaj, osiguravač je dužan da isplati naknadu u ugovorenom roku koji ne može biti duži od 14 dana, računajući od dana kada je osiguravač dobio obavještenje da se osigurani slučaj dogodio. Ako je za utvrđivanje postojanja osiguravačeve obaveze ili njenog iznosa potrebno izvjesno vrijeme, ovaj rok počinje da teče od dana kada je utvrđeno postojanje njegove obaveze i njen iznos.

Član 12.

NAKNADA TROŠKOVA

- (1) Na ime troškova učinjenih za raščišćavanje i rušenje u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari, osiguravač naknađuje neophodne izdatke za raščišćavanje i rušenje najviše do 3% od ugovorene sume osiguranja. U troškove raščišćavanja spadaju neophodni izdaci za raščišćavanje i čišćenje mesta štete, kao i izdaci za odvoz ogorina, šuta i mulja do najbližeg mesta dozvoljenog istovara. U troškove rušenja spadaju neophodni troškovi za rušenje preostalih oštećenih neupotrebljivih delova i njihovo odnošenje do najbližeg dozvoljenog mesta istovara posle nastanka osiguranog slučaja.
- (2) Osiguranje u okviru ugovorene sume osiguranja, kod solarne elektrane koja je postavljena na zgradi, pokriva i troškove demontaže i remontaže solarne elektrane i njenih sastavnih delova, ako je morala da se demontira zbog oštećena ili uništena solarne elektrane i njenih delova od osigurane opasnosti.
- (3) Osiguranje pokriva troškove demontaže i remontaže i u slučaju kada solarne elektrane i njeni sastavni delovi nisu oštećeni ili uništeni, samo ako je do oštećenja zgrade na kojoj je elektrana postavljena došlo usled:
 - požara,
 - eksplozije,
 - groma,
 - pada letjelice.
- (4) Obaveza osiguravača po jednom osiguranom slučaju na ime troškova navedenih u prethodnom stavu ograničena je sumom osiguranja na "prvi rizik" naznačena je na polisi, a iznosi 20% od ugovorene sume osiguranja za osiguranje od osnovnih opasnosti od požara, ukoliko se drugačije ne ugovori. Ukupna obaveza osiguravača u toku jedne godine trajanja osiguranja ograničena je na isplatu jedne sume osiguranja (agregatna suma osiguranja).
- (5) Osiguravač nije u obavezi da naknadi troškove za otklanjanje uzroka štete ili smanjenje rizika, kao i troškove intervencije

vatrogasnog društva ili drugih organizacija čija je dužnost prema karakteru poslovanja da besplatno pružaju pomoć kada nastane osigurani slučaj.

Član 13.

OBAVEZE OSIGURANIKA PO NASTANKU OSIGURANIOG SLUČAJA

- (1) Osiguranik je dužan da obavestiti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja za osigurani slučaj.
- (2) Ako je nastupio osigurani slučaj koji je prouzrokovan požarom, eksplozijom, krađom, provalnom krađom, razbojništvom, razbojničkom krađom, saobraćajnom nezgodom i slično, osiguranik je po samom zakonu i ovim uslovima dužan da događaj prijavi nadležnom organu unutrašnjih poslova, odnosno drugom nadležnom državnom organu, kojom prilikom je u obavezi da istom organu prijavi i u prijavi pismeno navede koje stvari su oštećene, uništene ili ukradene u nastalom štetnom događaju.
- (3) Osiguranik je dužan da po nastupanju osiguranog slučaja odmah preduzme sve mere koje su u njegovoj moći kako bi se ograničile štetne posledice nastalog osiguranog slučaja, istovremeno se pridržavajući uputstava dobijenih od osiguravača. Osiguranik je istovremeno dužan da do dolaska radnika osiguravača na uvidaj i procenu štete ne promeni stanje oštećenih i uništenih stvari, izuzev za slučaj da je promena bila nužna iz razloga javnog interesa ili razloga ograničavanja štetnih posledica osiguranog slučaja.
- (4) Osiguranik je u obavezi da omogući osiguravaču, odnosno stručnjacima koje je on ovlastio, da pregledaju i utvrde uzrok i visinu štete, odnosno naknade iz osiguranja. Na zahtev osiguravača, osiguranik je u obavezi da dostavi sva potrebna pismena obaveštenja i dokumente, kao i poslovne knjige, bilanse (završni računi), popise, račune i sve podatke o poslovanju za tekuću godinu osiguranja, a najmanje za tri protekle godine.
- (5) Ukoliko osiguranik ne ispunji obaveze iz ovog člana ugovorenom roku, dužan je da nadoknadi štetu koju bi zbog toga imao osiguravač. U krajnjem slučaju, ako zbog neispunavanja obaveze osiguravač nije u mogućnosti da utvrdi uzrok, obim i visinu štete, može da odbije isplatu naknade iz osiguranja.

III. DEO: OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Član 14.

OSIGURANE OPASNOSTI (RIZICI)

- (1) Osiguranje pokriva štete koje, na osnovu građansko-pravnih odštetnih zahteva, treća lica podnose prema osiguraniku zbog iznenadnog i neočekivanog nastupanja štetnog događaja (nesreće), koja potiče iz posedovanja ili upotrebe solarne elektrane i ima za posledicu:
 1. telesne povrede, obolenje ili smrt lica (povreda lica);
 2. oštećenje, uništenje ili nestanak stvari (oštećenje stvari).

Član 15.

ISKLUČENJA

- (1) Osiguravač ne pokriva odštetne zahteve ako osiguranik ili kod njega zaposlena lica prouzrokuju štetu:
 1. namerno ili sa krajnjim nepažnjom;
 2. postupcima koje osiguranik ne menja iako zna da takav akt može da ima štetne posledice;

3. štete zbog svesnog prekršaja tehničkih propisa ili propisa nadležnog tehničkog organa;
4. štete zbog nepoštovanja opštih tehničkih pravila, tehničkih propisa, uputstava, normativa, standarda ili odredbi tehničke inspekcije ili nadzornog organa;
5. zbog primene neproverenih statičkih, računskih i drugih metoda kao i neispitanih konstrukcija i materijala;
- (2) Ukoliko nije posebno ugovoreno i plaćena dopunska premija, osiguranje takođe ne pokriva:
 1. „čisto finansijske štete“, tj. štete koja nije ni povredom tela ili zdravlja nekog lica, niti oštećenjem odnosno uništenjem stvari;
 2. odgovornost poslodavca - za odštetne zahteve zbog telesnih povreda, bolesti ili smrti zaposlenih lica ili zbog oštećenja ili uništenja njihovih stvari. Pod zaposlenim licima smatraju se lica koja su u radnom odnosu kod osiguranika na osnovu ugovora o radu ili ugovoru o dopunskom radu ili ugovora o učenju (zaposleni, pripravnici, praktikanti, volonteri);
 3. odgovornost za ekološke štete zbog zagađenja okoline – za odštetne zahteve zbog štetnog događaja koje izazove zagađenje vazduha, zemlje i vode (ekološka nesreća);

Osiguranje prema ovim uslovima isključuje odštetne zahteve:

1. koji po ugovoru ili po posebnom dogovoru prevazilaze obaveze koje proističu iz pravnih propisa o odgovornosti;
2. koje su posledica okolnosti koje su u trenutku zaključenja osiguranja bile poznate osiguraniku ili mu nisu mogle ostati nepoznate, zbog koje bi se mogao podneti odštetni zahtev prema osiguraniku;
3. za oštećenja na stvarima ili predmetima koja nastaju redovno, uprkos poštovanju svih propisa o bezbednosti;
4. zbog uništenja, oštećenja ili gubitka novca, dragocenosti, hartija od vrednosti i raznih vrsta dokumenata, časovnika, tehničkih predmeta (kao što su fotoaparati, kamere, lap topovi, mobilni telefoni i sl.) koji su vlasništvo zaposlenih lica osiguranika i drugih radno angažovanih lica, koje se ne čuvaju u zaključenim prostorijama ili garderobnim ormarima;
5. zbog štete koju naručioci usluge pretrpe zbog stručnih grešaka u izvođenju profesionalne delatnosti (profesionalna odgovornost);
6. zbog štete koja je posledica iznenadnog i neočekivanog događaja od proizvoda sa nedostatkom ili nesaobraznost usluga koje je osiguranik plasirao na tržište (npr. greške u materijalu od koga je napravljen proizvod, konstrukciji, izradi ili nepotpuno uputstvo za upotrebu);
7. zbog štete nastale prilikom upotrebe ili posedovanja kopnenih motornih vozila, prikolica i drugih vidova motornih vozila (samohodne radne mašine, motorni kranovi, traktori, motokultivatori i dr.) kao i aviona ili plovniha objekata bilo kog tipa;
8. zbog štete koja je nastala ako je osiguranik vršio delatnost bez odgovarajućih dozvola ili ako je štetu izazvalo lice koji je obavljalo poslove za osiguranika mimo ovlašćenja;
9. zbog štete koja je nastala osiguraniku i povezanim licima koja učestvuju u upravljanju, kontroli ili kapitalu sa najmanje 25% ili više učešća, odnosno glasačkih prava u organima upravljanja osiguranika, kao i njihovih povezanih lica po osnovu rodbinskih (do trećeg naslednog reda, bračnih i vanbračnih odnosa (do trećeg naslednog reda) i onda kada su oni zaposleni kod osiguranika i čija odgovornost je osigurana;
10. osiguranika, članova njegovog porodičnog domaćinstva i rođaka (suprug/a osiguranika ili njegov vanbračni partner, deca – bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad, roditelji

osiguranika i roditelji njegove supruge/a, rođaci osiguranika do trećeg naslednog reda, maćeha, očuh i staratelj);

11. zbog posrednih šteta nastalih iz osiguranog slučaja;
12. zbog štete usled delovanja temperature, gasa, pare, vlage, atmosferskih padavina, dima, čađi, prašine, buđi i slično, ako taj uticaj deluje štetno u dužem vremenskom periodu;
13. zbog štete koja je nastala ako osiguranik nije otklonio posebno opasne okolnosti kao što je zahtevao osiguravač. Kao posebno opasna okolnost smatra se okolnost zbog koje se već desio štetni događaj;
14. profesionalno oboljenje zaposlenih;
15. zbog oštećenja nastalih radioaktivnim, toksičnim, eksplozivnim ili drugim opasnim svojstvima nuklearne naprave ili njenih delova;
16. zbog delovanja magnetnog i elektromagnetnog polja i polihalogeniranih bifenola (PCB) kao i jonizujućeg zračenja;
17. koji proizilaze iz upotrebe azbesta, veštačkih mineralnih vlakana ili kvarca u bilo kom obliku (kvarcna prašina, kvarcno staklo, kvarcna zemlja i sl.);
18. usled rata, invazije, delovanje stranih neprijatelja, sukoba ili operacija sličnih ratu (bilo da je rat objavljen ili ne), građanski rat, pobune, građanski nemiri koji imaju razmere da prerastu u narodni ustanak, vojni udar, štrajk, otpor, revoluciju vojne ili uzurpirane vlasti
19. koje su nastale u neposrednoj ili posrednoj vezi sa terorističkim aktom, uključujući hemijsku ili biološku kontaminaciju, bez obzira da li drugi događaji doprinose šteti;
Teroristički akt je svaka osmišljena upotreba sile ili nasilja, ili prijetnja, koja ugrožava ljudski život, pokretnu ili nepokretnu imovinu ili infrastrukturu, koja uključuje i nameru da se izazove strah i panika, da se prisili ili zastraši vlast ili društvo, potstaknuto političkim, verskim ili ideološkim ciljevima. Iz pokrivača su isključene i štete i troškovi nastali zbog sprečavanja odnosno suzbijanja terorističkih akata.

Član 16.

SUMA OSIGURANJA

- (1) Suma osiguranja je gornja granica obaveze osiguravača po jednom osiguranom slučaju, bez obzira na broj oštećenih lica.
- (2) Suma osiguranja po jednom osiguranom slučaju, odnosno štetnom događaju, je naznačena na polisi.
- (3) Ukoliko nije drukčije ugovoreno, ukupna obaveza osiguravača za sve osigurane slučajeve nastale u toku jedne godine trajanja osiguranja jednak je dvostrukom iznosu ugovorene sume osiguranja po jednom osiguranom slučaju - agregatna suma osiguranja. U slučaju isplate agregatne sume osiguranja, osiguranje prestaje da važi i samo ukoliko je to posebno ugovoreno može da se nastavi uz doplatu premije za preostali period trajanja osiguranja.

Član 17.

OSIGURANI SLUČAJ

- (1) Osigurani slučaj je budući, neizvestan i nezavisan od isključive volje osiguranika štetni događaj na temelju kojeg bi i treće oštećeno lice moglo zahtevati naknadu štete. Smatra se da je osigurani slučaj nastao onog trenutka kada se takav događaj počeo ostvarivati.
- (2) Bez obzira na broj podnetih zahteva za naknadu, jednim osiguranim slučajem smatra se i više vremenski povezanih šteta ako su one posledice istog uzroka. Kao vreme nastanka

osiguranog slučaja smatra se podnošenje prvog odštetnog zahteva.

Član 18.

OBAVEZE OSIGURANIK A PO NASTANKU OSIGURANIOG SLUČAJA

- (1) Osiguranik je dužan da obavestiti osiguravača o nastanku osiguranog slučaja bez odlaganja.
- (2) Osiguranik je dužan, zajedno sa prijavom osiguranog slučaja, da osiguraču dostavi sve podatke i dokumente, koji su potrebni za rešavanje štetnog događaja.
- (3) Osiguranik je dužan da preduzme propisane, ugovorene i sve ostale mere potrebne da se spreči nastupanje osiguranog slučaja, a ukoliko osigurani slučaj nastupi, dužan je da preduzme sve što je u njegovoj moći da se ograniče štetne posledice.
- (4) Osiguranik je obavezan da bez odlaganja obavesti osiguravača ako je protiv njega ili lica, za koje on odgovara, pokrenut postupak zbog sumnje učinjenog krivičnog dela ili je podignuta optužnica, bez obzira ako je već prijavio nastanak štete po prethodnim odredbama ovog člana.
- (5) Ako oštećeni podnese tužbu za naknadu štete protiv osiguranika, osiguranik je dužan dostaviti osiguravaču sudski poziv, odnosno tužbu i sve spise u vezi sa štetnim događajem i zahtevom za naknadu štete.
- (6) Osiguranik je obavezan da vođenje postupka poveri osiguravaču i da da ovlašćenje za zastupanje onom licu, koje odredi osiguravač odnosno koje je određeno sporazumno.
- (7) Osiguranik mora vođenje odštetnih zahteva da prepusti osiguravaču, zbog čega nema pravo da odbije odštetne zahteve, a naročito ne sme da ih prihvati.
- (8) Ukoliko osiguranik onemogućiti osiguravača da reši odštetne zahteve poravnanjem, osiguravač nije dužan da plati višak odštete, kamate i troškove, koji zbog toga nastanu.

Član 19.

OBAVEZE OSIGURAVAČA KAD SE DOGODI OSIGURANI SLUČAJ

- (1) Osiguravač je dužan da detaljno razmotri osnovanost odštetnih zahteva kako po osnovu tako i po visini, da prihvati opravdane zahteve kao i da se pobrine za odbranu osiguranika od neopravdanih ili preteranih odštetnih zahteva.
- (2) Osiguravač pokriva i sudske troškove osiguranika zajedno sa naknadom štete do ugovorene sume osiguranja samo u slučaju kada sudski postupak od samog početka vodi osiguravač ili lice ovlašćeno od strane osiguravača.
- (3) Osiguravač je u obavezi da plati odštetu zajedno sa troškovima sudskog postupka, ustanovljene prema odredbama ovih uslova osiguranja, i ograničene visinom sume osiguranja.

Član 20.

NAKNADA IZ OSIGURANJA

- (1) Naknada iz osiguranja je odšteta sa troškovima odbrane, utvrđena ugovorom, a ograničena visinom sume osiguranja.
- (2) Ukoliko nije drukčije ugovoreno, osiguranik u svakoj šteti ušestvuje sa odbačnom franšizom 10% od iznosa štete, ali ne manje od 250 evra (u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan nastanka štete).

IV. DEO: OSIGURANJE OD OPASNOSTI PREKIDA RADA

Član 21.

OSIGURANE OPASNOSTI (RIZICI)

- (1) Osiguranje pokriva štetu od prekida rada prouzrokovane uništenjem, oštećenjem ili nestankom osigurane solarne elektrane ili njenih delova (materijalna šteta) usled opasnosti navedenih u polisi i u obimu utvrđenom ovim uslovima osiguranja.
- (2) Osiguranje pokriva prekid rad kao posledica oštećenja usled eksplozije, požara ili groma na objektu na kome je ugrađena osigurana solarna elektrana, uprkos tome što sama solarna elektrana nije oštećena, ali je zbog sanacije oštećenog građevinskog objekta na kome se solarna elektrana nalazi morala biti demontirana.
- (3) Šteta od prekida rada pokrivena je u toku ugovorenog perioda jemstva, koji počinje da teče danom nastanka materijalne štete, a najviše do ugovorene sume osiguranja.
- (4) Ukoliko prekid rada nastane više puta u toku jedne godine trajanja osiguranja, osiguranje pokriva štetu od svih prekida rada ukupno do ugovorenog perioda jemstva.
- (5) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete od prekida rada:
 1. kao posledica vanrednih događaja koji su nastali tokom prekida rada, kao što su štete usled neosiguranih opasnosti, makroekonomskih promene i sl.;
 2. kao posledica ograničenja nadležnih organa vlasti pri obnovi oštećenih stvari ili ograničenja u proizvodnji;
 3. kao posledica nedostatka finansijskih sredstava za blagovremenu izgradnju, popravku ili nabavku oštećene ili uništene solarne elektrane ili njenih delova ili zgrade ili drugog građevinskog objekta ili zemljišta na kome je postavljena;
 4. poboljšanja i izmena izvršenih u toku sanacije oštećene solarne elektrane ili zgrade ili drugog građevinskog objekta na kojem je postavljena;
 5. kao posledica događaja kod drugih lica sa kojima osiguranik ima poslovne odnose ili ugovore o saradnji, osim u slučaju iz stava 2. ovog člana;
 6. zbog gubitka posla, usled prekida, isteka ili otkaza zakupa, dozvole ili porudžbine i sl., do kojeg je došlo nakon što su izgubljene, uništene ili oštećene stvari vraćene u ispravno stanje, a poslovanje bi bilo nastavljeno ukoliko ne bi došlo do prekida, isteka ili otkaza zakupa, dozvole ili porudžbine.

Član 22.

SUMA OSIGURANJA

- (1) Suma osiguranja predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača za sve slučajeve u toku jedne godine trajanja osiguranja usled opasnosti navedenih u polisi i u obimu utvrđenom ovim uslovima osiguranja, ukoliko polisom nije drugačije ugovoreno.

Član 23.

OSIGURANI SLUČAJ

- (1) Smatra se da je osigurani slučaj nastao u trenutku kada je usled nekog od osiguranih opasnosti (materijalne štete) prouzrokovale prekid rada.

Član 24.

OBAVEZE OSIGURAVAČA

- (1) Ukoliko nije drukčije ugovoreno, u slučaju totalne štete osiguravajuće društvo plaća paušalnu dnevnu naknadu, koja se utvrđuje u visini cene za otkup električne energije za 1 kWh definisane ugovorom o tržišnoj premiji koji je osiguranik zaključio sa ovlašćenom ugovornom stranom ili nekim drugim ugovorom, pomnoženim sa prosečnom dnevnom proizvodnjom solarne elektrane u mestu osiguranja. Za solarne elektrane instalirane snage do 30kWp, u obzir se uzima prosečna dnevna proizvodnja:
 - u letnjem periodu (od 1. aprila do 30. septembra),
 - u zimskom periodu (od 1. oktobra do 31. marta).Za solarne elektrane instalirane snage preko 30 kWp podatak o prosečnoj dnevnoj proizvodnji električne energije utvrđuje se polisom za svaku osiguranu solarnu elektranu (kWh) po mesecima iz projektne dokumentacije koju osiguranik dostavlja prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju.
- (2) Osiguranje ne pokriva štetu od prekida rada, ako prekid rada traje 7 dana ili manje. Ako prekid rada traje duže od 7 dana, šteta se obračunava za sve vreme trajanja prekida rada, ali osiguranik u svakom osiguranom slučaju učestvuje sa 10% od štete (franšiza), osim ukoliko nije drukčije ugovoreno.
- (3) Period jemstva je period koji počinje uništenjem, oštećenjem ili nestankom solarne elektrane usled opasnosti navedenih u polisi i u obimu utvrđenom ovim uslovima osiguranja i traje do otklanjanja materijalne štete, a najviše do isteka ugovorenog perioda jemstva.
- (4) U slučaju delimične štete na solarnoj elektrani, osiguravajuće društvo plaća srazmerni deo ugovorenog iznosa paušalna dnevna naknada za deo solarne elektrane koja ne radi.
- (5) Ako se u trenutku nastanka štetnog događaja utvrdi da je paušalna naknada veća od stvarnog gubitka od prekida rada, isplaćuje se vrednost stvarnog gubitka
- (6) Nužne troškove za otklanjanje ili smanjenje štete, koji su načinjeni po nastupanju osiguranog slučaja po nalogu osiguravača, osiguravač nadoknađuje u celosti, bez obzira na ugovorenu sumu osiguranja.
- (7) Nakon završetka postupka likvidacije štete, osiguravač isplaćuje naknadu iz osiguranja umanjenu, ukoliko je isplaćena, za isplaćenu akontaciju revalorizovanu za rast potrošačkih cena u Republici Srbiji u periodu od dana isplaćene akontacije do dana završetka postupka likvidacije štete.

Član 25.

OBAVEZE OSIGURANIKA PO NASTANKU OSIGURANIOG SLUČAJA

- (1) Osiguranik je dužan da obavestiti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja za osigurani slučaj.
- (2) Osiguranik je dužan da po nastupanju osiguranog slučaja odmah preduzme sve mere koje su u njegovoj moći kako bi se ograničile štetne posledice nastalog osiguranog slučaja, istovremeno se pridržavajući uputstava dobijenih od osiguravača. Osiguranik je istovremeno dužan da do dolaska predstavnika osiguravača na uviđaj i procenu štete ne promeni stanje oštećenih i uništenih stvari, izuzev za slučaj da je promena bila nužna iz razloga javnog interesa ili razloga ograničavanja štetnih posledica osiguranog slučaja.
- (3) Osiguranik je dužan, u okviru svojih mogućnosti, da zaposlena lica koji su ostali bez posla, zaposli u nekoj svojoj drugoj proizvodnji ili drugom privrednom društvu.

- (4) Osiguranik je u obavezi da omogući osiguravaču, odnosno stručnjacima koje je on ovlastio, da pregledaju i utvrde uzrok i visinu štete, odnosno naknade iz osiguranja. Na zahtev osiguravača, osiguranik je u obavezi da dostavi sva potrebna pismena obaveštenja i dokumente, kao i poslovne knjige, bilanse (završni računi), popise, račune i sve podatke o poslovanju za tekuću godinu osiguranja, a najmanje za tri protekle godine.
- (5) Ukoliko osiguranik ne ispuni obaveze iz ovog člana i u ugovorenom roku, dužan je da nadoknadi štetu koju bi zbog toga imao osiguravač. U krajnjem slučaju, ako zbog neispunavanja obaveze osiguravač nije u mogućnosti da utvrdi uzrok, obim i visinu štete, može da odbije isplatu naknade iz osiguranja.

V. DEO: OPŠTE ODREDBE

Član 26.

MESTO OSIGURANJA

- (1) Osiguranje važi za vreme dok se osigurane stvari nalaze na teritoriji Republike Srbije, onosno na mestu osiguranja navedenom u polisi osiguranja, ukoliko nije drukčije ugovoreno.

Član 27.

OSIGURANJE POSLE NASTANKA OSIGURANOG SLUČAJA

- (1) Posle nastanka osiguranog slučaja u kojem su osigurane stvari oštećene, osiguranje ostaje na snazi bez promene do isteka ugovora o osiguranju.
- (2) Posle nastanka osiguranog slučaja u kojem su osigurane stvari uništene (totalna šteta) ili nestale, ugovor prestaje da važi.
- (3) Osiguranje od prekida rada prestaje da važi kada osiguranik iskoristi pravo iz ugovorenog perioda jemstva zbog jednog ili više prekida rada u toku jedne godine trajanja osiguranja. U tom slučaju plaćanjem dodatne premije, osiguranik može da obnovni pokriće za isti period jemstva. Ako nakon prekida rada, koji je trajao kraće od ugovorenog perioda jemstva, osiguranik želi da obnovi pokriće za ceo ugovoreni period jemstva, mora ponovo da plati premiju, pri čemu mu se priznaje deo premije za neiskorišćeni deo perioda jemstva.

Član 28.

ZAKLJUČENJE UGOVORA O OSIGURANJU

- (1) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude ugovarača osiguranja.
- (2) Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača niti osiguravača.
- (3) Po prijemu ponude, osiguravač može zahtevati od ugovarača osiguranja potrebne dopune i obrazloženja. Smatra se da je ponuda prispela osiguravača dana kada su do njega prispele sve tražene dopune i objašnjenja.
- (4) Ugovor o osiguranju je zaključen kada ugovorne strane potpišu polisu ili list pokrića.
- (5) Odredbe o zaključenju ugovora o osiguranju važe i u slučaju kada se izmeni postojeći ugovor o osiguranju, osim u slučaju izmene uslove osiguranja ili tarife premija koje se primenjuju na zaključeni ugovor o osiguranju.

Član 29.

NAČIN OBAVEŠTAVANJA

- (1) Svi dogovori između ugovarača osiguranja, odnosno osiguranika i osiguravača, o sadržaju ugovora o osiguranju su važeći ukoliko su zaključeni u pismenom obliku.

- (2) Sva obaveštenja i izjave, koja se moraju učiniti prema odredbama ugovora o osiguranju, moraju biti u pismenom obliku.
- (3) Obaveštenje ili izjava su učinjeni blagovremeno, ukoliko se pre isteka roka pošalju preporučenim pismom ili lično uruče uz potvrdu prijema.
- (4) Izjava koja se mora učiniti drugome, važi samo onda kada je on primi.

Član 30.

PRIJAVA OKOLNOSTI OD ZNAČAJA ZA OCENU RIZIKA

- (1) Ugovarač osiguranja/osiguranik je dužan da prilikom zaključenja ugovora prijavi osiguravaču sve okolnosti koje su značajne za ocenu rizika, koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate.
- (2) Tokom trajanja osiguranja, ugovarač osiguranja / osiguranik je dužan da bez odlaganja obavesti osiguravača o svakoj promeni okolnosti koja može biti od značaja za ocenu rizika.
- (3) Ugovarač osiguranja / osiguranik je dužan da omogući osiguravaču pregled i reviziju rizika.

Član 31.

PLAĆANJE PREMIJE

- (1) Prvu ili jednokratnu premiju osiguranja ugovarač osiguranja je dužan da plati po pravilu odjednom prilikom zaključenja ugovora, a može se ugovoriti i plaćanje u ratama.
- (2) Ako je ugovoreno da se premija plaća u ratama, prilikom nastanka osiguranog slučaja, osiguravač ima pravo na naplatu ukupno obračunate premije za tekuću godinu osiguranja po odgovarajućoj polisi.
- (3) Na iznos premije koja se plaća u ratama može se zaračunati redovna kamata.
- (4) Ukoliko ugovorom o osiguranju nije drugačije ugovoreno, kao dan uplate dospele premije osiguranja smatra se dan u kome je ugovarač osiguranja jednom od nosilaca platnog prometa (banka, pošta i sl.) izvršio uplatu te premije.
- (5) Ako je, s obzirom na ugovoreno trajanje osiguranja, u ugovoru o osiguranju odobren popust, a osiguranje je iz bilo kog razloga prestalo pre isteka tog vremena, osiguravač ima pravo da potražuje iznos odobrenog popusta delimično ili u celosti, zavisno od vremena trajanja osiguranja.
- (6) U slučaju prestanka važenja ugovora o osiguranju zbog neplaćene dospele premije, ugovarač osiguranja mora da plati premiju od dana početka do dana prestanka važenja ugovora o osiguranju. Ukoliko je do dana prestanka važenja ugovora nastao osigurani slučaj za koji osiguravač ima obavezu da isplati naknadu iz osiguranja, ugovarač je dužan da uplati celokupnu premiju za tekuću godinu osiguranja

Član 32.

POSLEDICE NEPLAĆANJA PREMIJE

- (1) Ako je ugovoreno da se premija osiguranja plaća prilikom zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje dvadeset četvrtog časa dana kada je izvršena uplate premije.
- (2) Ako je ugovoreno da se premija plaća posle zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje od dana određenog u ugovoru kao dan početka osiguranja.
- (3) Ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospela posle zaključenja ugovora ne plati do dospelosti, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu po isteku roka od trideset dana od dana od kada je ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo

osiguravača sa obaveštenjem o dospelosti premije, ali s tim da taj rok ne može isteći pre nego što protekne trideset dana od dospelosti premije.

Član 33.

VRAĆANJE PREMIJE

- (1) Osiguravaču pripada premija za tekuću godinu osiguranja u celosti, ako je osigurana stvar uništena, oštećena ili nestala usled osiguranih opasnosti.
- (2) Osiguravač vraća deo premije za neiskorišćeni period trajanja osiguranja, ako je osigurana stvar uništena usled neosigurane opasnosti,
- (3) Ukoliko je osigurana stvar uništena pre početka osiguravanja, osiguravač vraća celokupnu naplaćenu premiju.
- (4) Prestankom ugovora o osiguranju u svim drugim slučajevima pre isteka perioda za koje je premija plaćena, osiguravaču pripada premija samo do dana prestanka važenja ugovora do kojeg je on pružao osiguravajuće pokriće, ukoliko nije drugačije ugovoreno

Član 34.

POČETAK I PRESTANAK OBAVEZE OSIGURAVAČA

- (1) Ako drugačije nije ugovoreno, ugovor o osiguranju proizvodi svoje dejstvo počev od dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi označen kao dan početka trajanja osiguranja, ukoliko je do tog dana plaćena prva premija, odnosno počev od dvadeset četvrtog časa dana kada je plaćena premija.
- (2) Dejstvo ugovora o osiguranju prestaje posle isteka dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi naveden kao dan isteka osiguranja, ukoliko nije drukčije ugovoreno. Ukoliko je u polisi naveden samo početak osiguranja (permanentno), osiguranje se nastavlja iz godine u godinu, dok jedna od ugovornih strana ne otkáže ugovor o osiguranju. Otkazivanje ugovora o osiguranju mora da bude tri meseca pre isteka godine osiguranja.
- (3) Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor sa danom dospelosti premije (dan kada ističe tekući period osiguranja i počinje novi period za koji je potrebno izvršiti novi obračun) obaveštavajući pismenim putem drugu stranu najkasnije tri meseca pre dospelosti premije.
- (4) Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina, svaka ugovorna strana može po isteku ovog roka, uz otkazni rok od šest meseci, pismeno izjaviti drugoj strani da raskida ugovor.

Član 35.

POSTUPAK VEŠTAČENJA

- (1) Sporna pitanja mogu da se rešavaju veštačenjem od strane veštaka odgovarajuće struke, pri čemu svaka strana u sporu imenuje po jednog. Pre veštačenja ova dvojica veštaka biraju trećeg koji će dati svoje stručno mišljenje i to samo o pitanjima koja ostanu sporna među veštacima i u granicama njihovih procena. Svaka strana plaća svog veštaka koga je imenovala, a trećem veštaku plaćaju obe strane po pola.

Član 36.

IZMENE USLOVA OSIGURANJA I TARIFE PREMIJA

- (1) Ako osiguravač izmeni ove uslove osiguranja ili tarifu premija koje se primenjuju na zaključeni ugovor o osiguranju, dužan je da o izmeni pismeno obavesti ugovarača osiguranja ili putem sredstava javnog informisanja.
- (2) Ukoliko ugovarač osiguranja ugovor o osiguranju, zaključen na rok trajanja osiguranja duži jedne godine, ne otkáže u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja ili objavljivanja izvršenih izmena uslova osiguranja ili tarifa premija, ugovor o osiguranju

se sa danom početka narednog perioda trajanja osiguranja usklađuje sa izvršenim izmenama uslova osiguranja i tarife premija.

Član 37.

PROMENA ADRESE I NAZIVA

- (1) Ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik, dužan je da osiguravača pismeno obavesti o promeni naziva i sedišta, i to najkasnije u roku od 15 dana od dana nastale promene.
- (2) Ako ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik, ne postupi po obavezi iz prethodnog stava, smatraće se da je uredno obavešten ako mu osiguravač pismeno obaveštenje pošalje preporučenom poštom ili na drugi odgovarajući način iz koga se može pouzdano utvrditi datum dostavljanja na adresu i prema podacima iz zaključenog ugovora o osiguranju.
- (3) Obaveštenja iz prethodnog stava smatraju se važećim od onog dana u kojem bi, prema redovnom toku stvari, postala punovažna da nije došlo do promena o kojima osiguravač nije obavešten.

Član 38.

PRIMENA ZAKONA

- (1) Na pitanja koja nisu regulisana ovim uslovima, primenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o obligacionim odnosima i drugi važeći propisi. Merodavno pravo je pravo Republike Srbije.

Član 39.

REŠAVANJE SPOROVA

- (1) Korisnik usluge osiguranja, odnosno osiguranik, ugovarač osiguranja, korisnik osiguranja i treće oštećeno lice ima pravo na prigovor i zaštitu svojih prava i interesa kod osiguravača. Osiguravač je dužan da podnosiocu prigovora pismeno odgovori najkasnije u roku od 15 dana od dan prijema prigovora. Izuzetno u slučaju da osiguravač ne može da dostavi odgovor u roku od 15 dana, iz razloga koji ne zavise od njegove volje, navedeni rok se može produžiti najviše za 15 dana.
- (2) Ako je nezadovoljan odgovorom na prigovor ili mu taj odgovor nije dostavljen u predviđenom roku, pre pokretanja sudskog spora, podnosioc prigovora može Narodnoj banci Srbije podneti predlog za posredovanje ili prigovor na rad osiguravača (adresa: Nemanjina 17, 11000 Beograd, web sajt: <http://www.nbs.rs/>)
- (3) Rok za podnošenje prigovora Narodnoj banci Srbije je šest meseci od dana prijema odgovora osiguravača ili protoka roka za dostavljanje odgovora.
- (4) U slučaju spora između osiguranika odnosno ugovarača osiguranja i osiguravača, nadležan je isključivo stvarno nadležni sud prema mestu sedišta osiguravača.

VI. DEO: ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.

STUPANJE NA SNAGU

- (1) Ovi Uslovi stupaju na snagu i primenjuje se 8 dana nakon objavljivanja na oglasnoj tabli Društva, a objavljivanje se vrši na dan njihovog usvajanja.